

Є. НИЩУК

Методичні рекомендації
з розроблення освітніх програм для мистецьких шкіл

Розділ I. Загальні положення

1. Ці методичні рекомендації розроблені з метою надання допомоги мистецьким школам, що перебувають в системі закладів спеціалізованої мистецької освіти – освіти сфери культури, у розробленні освітніх програм для забезпечення освітнього процесу відповідно до пункту 7 статті 21 Закону України «Про освіту» та пункту 3 Закону України «Про позашкільну освіту».

2. Відповідно до вимог частини 7 статті 21 Закону України «Про освіту» мистецькі школи здійснюють освітню діяльність за власними освітніми програмами, у тому числі наскрізними, або типовими освітніми програмами, що затверджуються центральними органами виконавчої влади, до сфери управління яких належать відповідні заклади освіти.

3. Відповідно до статті 16 Закону України «Про позашкільну освіту»:

Освітня програма – це єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих мистецькою школою для досягнення учнями результатів навчання (набуття компетентностей).

Освітня програма містить:

- вимоги до учнів, які можуть розпочати навчання за цією програмою;
- перелік освітніх компонентів та їх логічну послідовність;
- загальний обсяг навчального навантаження;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Освітня програма схвалюється педагогічною радою мистецької школи та затверджується керівником школи.

Освітня програма розробляється з урахуванням особливостей соціально-економічного розвитку регіону, інтересів учнів, потреб сім'ї, запитів інших закладів освіти, молодіжних і дитячих громадських організацій, має передбачати освітні компоненти для вільного вибору здобувачів освіти.

Типові освітні програми мистецької школи затверджуються Міністерством культури України.

Мистецькі школи можуть використовувати типові освітні програми або розробляти свої освітні програми на основі типових освітніх програм.

На основі освітньої програми мистецька школа складає та затверджує річний план роботи закладу та навчальний план закладу, що конкретизують організацію освітнього процесу.

Розділ II. Рекомендована структура освітньої програми та рекомендації щодо її наповнення.

Рекомендована структура освітньої програми мистецької школи:

1. Титульний лист.
2. Загальні положення.
3. Результати навчання здобувачів та зміст (цілі) навчання.
4. Перелік освітніх компонентів.
5. Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

1. Рекомендації щодо оформлення титульного листа.

На титульному листі освітньої програми мистецької школи доцільно вказати:

- назву документу (Освітня програма)
- назву рівня мистецької освіти – «початкова мистецька освіта»;
- назву підрівня початкової мистецької освіти («елементарний», «базовий (середній)», «поглиблений»);
- спрямування освітньої програми («загального мистецького спрямування» або «початкового професійного спрямування»);
- вид мистецтва;
- класи (для освітніх програм з музичного мистецтва: інструментальної музики, співу, фольклору; для програм хореографічного мистецтва: клас класичного/народно-сценічного/спортивного бального/сучасного танцю).

2. Рекомендації щодо формулювання загальних положень.

У загальних положеннях освітньої програми, як правило, зазначається:

- характеристика освітньої програми відповідно до підрівня, спрямування, виду мистецтва та класів та мета освітньої програми;
- загальна тривалість навчання за освітньою програмою (в роках)¹;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою (може визначатися рекомендований вік претендентів, необхідність здобуття попереднього підрівня початкової мистецької освіти або компетентностей, які відповідають вимогам до початку навчання на відповідному рівні (вимоги до вступу) тощо);
- загальний обсяг навчального навантаження на весь строк навчання за програмою (кількість годин на опанування програми в повному обсязі);
- рекомендовані форми організації освітнього процесу² (уроки, екскурсії, віртуальні подорожі, перегляд вистав, виставок, відвідування концертів, у тому

¹ Загальна тривалість навчання за освітньою програмою визначається в роках і встановлюється залежно від підрівня початкової мистецької освіти та рекомендованого віку вступників.

числі видатних виконавців, квести, які педпрацівник організує у межах уроку або в позаурочний час) та види навчальних занять (індивідуальне заняття, групове заняття, в тому числі, колективне музикування), за необхідності – форми здобуття початкової мистецької освіти (очна, дистанційна, екстернат);

- наповнюваність груп (мінімально і максимально допустима чисельність здобувачів освіти в групі для досягнення результатів навчання, передбаченого навчальними програмами);

- контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів;

- обов'язкові засоби, навчальне обладнання та інші ресурси, необхідні для забезпечення навчальних результатів здобувачів за освітньою програмою (згідно з нормативами матеріально-технічного забезпечення).

3. Рекомендації щодо формулювання компетентностей (результатів навчання) здобувачів початкової мистецької освіти.

Компетентності здобувачів початкової мистецької освіти – це знання, уміння, навички, розуміння та ціннісні орієнтації, які має отримати кожен здобувач початкової мистецької освіти, який опанував відповідну освітню програму. Компетентності формулюються в термінах результатів навчання і мають враховувати інтегровані компетентності, визначені Національною рамкою кваліфікацій (від 0 до 3 рівнів). Компетентності можуть включати загальні мистецькі компетентності та професійні компетентності початкового рівня, які містять (залежно від специфіки освітньої програми за окремими видами мистецтва) теоретичні та практичні (в тому числі, виконавські) компетентності, які здобуваються в процесі активної мистецької діяльності.

Основною інтегрованою компетентністю доцільно визначати здатність здобувача до самостійного навчання та до продовження навчання за фахом за освітніми програмами наступного підрівня початкової мистецької освіти загальномистецького або початкового професійного спрямування або фахової передвищої або вищої мистецької освіти за обраним фахом (видом мистецтва) або спорідненими видами мистецтва.

Основними загальномистецькими компетентностями доцільно визначати знання, вміння аналізувати та оцінювати ключові досягнення національного та світового мистецтва, мистецьких традицій свого народу тощо, розуміння культурного розмаїття, творчість, ініціативність, здатність розпізнавати естетичні категорії та застосовувати їх при оцінюванні творів мистецтва, культурно-мистецьких заходів, навколишнього середовища, уміння висловлювати свої думки, образно мислити, творчо підходити до виконання завдань, співпрацювати з іншими людьми.

² Форми організації освітнього процесу можуть бути уточнені та розширені у змісті окремих навчальних дисциплін (предметів) за умови виконання програмних вимог стандарту початкової мистецької освіти (типової освітньої програми) протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання викладач визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих навчальних дисциплін (предметів).

Основними початковими професійними компетентностями доцільно визначати знання основних епох розвитку національного та світового мистецтва, розуміння закономірностей їх розвитку, походження, знання найбільш яскравих представників мистецьких епох, їх мистецького доробку та внеску в розвиток українського, загальноєвропейського та світового мистецтва, уміння спілкуватися на теми мистецтва, розпізнавати та застосовувати мистецькі стилі, техніки, форми, читати, відтворювати, інтерпретувати та створювати мистецькі тексти, виконувати твори мистецтва та створювати їх, формувати художні образи в процесі виконання (відтворення або створення) творів мистецтва, демонструвати свої досягнення публічно, володіти культурою публічного мистецького виступу, бути здатним до виконавства в мистецькому колективі.

Конкретні очікувані результати навчання учнів, які відображають набуття ними компетентностей, визначених освітньою програмою, визначаються навчальними програмами дисциплін (предметів).

4. Рекомендації щодо формування змісту навчання.

До змісту навчання, передбачений освітньою програмою доцільно включити:

- перелік та орієнтовну тривалість окремих навчальних дисциплін (предметів), форм колективного музикування, факультативів, дисциплін (предметів) за вибором тощо, логічну послідовність їх вивчення;
- можливі взаємозв'язки окремих навчальних дисциплін (предметів), факультативів, дисциплін за вибором тощо.

Зміст освітньої програми конкретизується в навчальному плані, який затверджується директором мистецької школи. Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру початкової мистецької освіти відповідного підрівня, встановлює погодинне співвідношення між окремими навчальними дисциплінами (предметами) за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх мистецьких шкіл незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, до якої можуть включатися дисципліни та форми роботи за вибором здобувача.

У освітній програмі доцільно зазначати дисципліни, викладання яких потребує супроводу концертмейстерів та обсяги, в яких він має залучатися.

На основі навчального плану освітньої програми мистецькі школи складають на кожен навчальний рік робочий навчальний план з конкретизацією варіативної складової, враховуючи особливості регіону та індивідуальні освітні потреби учнів. Розробникам освітніх програм необхідно враховувати, що повноцінність початкової мистецької освіти відповідного підрівня може забезпечуватися реалізацією і інваріантної, і варіативної складових.

Варіативну складову навчальних планів можна використовувати на:

підсилення предметів інваріантної складової. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється педагогічною радою мистецької школи і відображається в робочому

навчальному плані, який складається на навчальний рік та затверджується керівником;

запровадження факультативів, навчальних дисциплін (предметів) за вибором, що розширюють обрану мистецькою школою спеціалізацію, чи інших видів мистецтва, технік, інструментів тощо;

репетиції, підготовку до конкурсів, вистав, виставок, створення концертних програм тощо.

Варіативність змісту початкової освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Логічна послідовність вивчення навчальних дисциплін (предметів) розкривається у відповідних навчальних програмах.

5. Рекомендації щодо визначення інструментів системи внутрішнього забезпечення якості початкової мистецької освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості початкової мистецької освіти відповідно до вимог закону складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- виконання норм законодавства щодо ведення освітнього процесу державною мовою;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей);
- моніторинг відвідування учнями навчальних занять, передбачених навчальним планом та завершення повного курсу навчання.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх удосконалення;
- моніторинг соціально-психологічного та творчого мистецького середовища мистецької школи;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Загальні роз'яснення до розроблення освітніх програм

Початкова мистецька освіта – перший рівень спеціалізованої мистецької освіти, яка здобувається на першому-третьому рівнях Національної рамки кваліфікацій та може здобуватися паралельно з трьома рівнями повної загальної середньої освіти.

Початкова мистецька освіта спрямована на здобуття особою спеціальних здібностей, естетичного досвіду і ціннісних орієнтацій у процесі активної мистецької діяльності, а також професійних компетентностей початкового рівня в обраному виді мистецтва та на художньо-творчу самореалізацію. Початкова мистецька освіта поділяється на такі підрівні:

елементарний, стандартною тривалістю 4 роки, що завершується з паралельним здобуттям початкової загальної середньої освіти;

базовий (середній), стандартною тривалістю 4-5 років, що завершується з паралельним здобуттям базової загальної середньої освіти;

поглиблений, стандартною тривалістю 2 роки, що завершується з паралельним здобуттям повної загальної середньої освіти.

Базовий (середній) підрівень початкової мистецької освіти має два спрямування:

загальне мистецьке спрямування, метою якого є формування теоретичних і практичних (у тому числі виконавських) компетентностей для соціалізації та самореалізації здобувача в обраному виді мистецтва;

початкове професійне спрямування – формування поглиблених теоретичних і практичних (у тому числі виконавських) компетентностей, необхідних для продовження здобуття фахової передвищої або вищої мистецької освіти.

Роз'яснення до застосування моделей освітніх програм початкової мистецької освіти елементарного підрівня

Здобуття початкової мистецької освіти на елементарному підрівні початкової мистецької освіти має на меті раннє виявлення та/або розвиток індивідуальних здібностей здобувача в обраному виді мистецтва, формування відповідних знань, умінь, навичок, розуміння, ціннісних орієнтацій у сфері мистецтва загалом та обраного виду мистецтва зокрема.

Опанування освітньої програми сприятиме розвитку у здобувача образного мислення та творчого чуття, набуттю ним естетичного досвіду в процесі активної мистецької діяльності (мистецько-виконавської практики), яка дасть можливість опанувати техніки виконання/відтворення/створення

мистецьких творів відповідної складності, засоби виразності відповідного мистецтва з метою їх демонстрування або застосування в інших сферах людської діяльності.

Освітні програми початкової мистецької освіти елементарного підрівня також орієнтовані на підготовку здобувачів до продовження навчання за обраним/спорідненим фахом або видом мистецтва

У моделях програм визначено вимоги до загальних очікуваних результатів навчання за шістьма компетентностями, визначений зміст навчання в освітніх компонентах (навчальних дисциплінах), їх послідовність та обсяг годин, який пропонується для їх опанування.

Моделі програм побудовані із врахуванням таких принципів:

- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- логічної послідовності і достатності засвоєння здобувачами мистецьких компетентностей;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів здобувачів.

Зміст моделей спрямований на формування у здобувачів таких компетентностей:

1. Загальна інтегрована компетентність, що передбачає здатність до самостійного опанування нескладного матеріалу та продовження навчання за фахом за освітньою програмою з обраного виду мистецтва базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти загальномистецького або початкового професійного спрямування або за спорідненим видом мистецтва (спеціалізацією).

2. Загальна мистецька компетентність, спрямована на володіння здобувачем базових понять з мистецтва, його видів, естетичних категорій тощо.

3. Мистецько-теоретична компетентність (теоретична компетентність в певному виді мистецтва), що передбачає оволодіння теоретичними основами обраного виду мистецтва, його понятійним апаратом, грамотністю (мовою мистецтва).

4. Музично-виконавська компетентність, яка передбачає формування індивідуальних виконавських компетентностей в обраному виді мистецтва.

5. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві, що передбачає здатність творити та демонструвати свої здібності в мистецькому колективі.

6. Компетентність з публічного мистецького виступу, спрямована на формування в здобувачів здатності, зокрема, психологічної готовності до публічного демонстрування своїх навчальних та мистецьких досягнень.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на основі систематичного відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів шкільного віку не передбачає порівняння із досягненнями інших і виставлення оцінок.

Упродовж навчання на елементарному підрівні початкової мистецької освіти здобувачі шкільного віку опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів першого-другого років навчання підлягають вербальному оцінюванню (вербальна характеристика навчальних досягнень учня), на третьому-четвертому роках навчання – як вербальному, так і бальному оцінюванню.

Оцінювання на завершальному році опанування освітньої програми передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Оцінювання здобувачів початкової мистецької освіти на елементарному підрівні здійснюється з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти та визначення якості і ефективності роботи педагогічних працівників.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівні. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової мистецької освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Моделі освітніх програм початкової мистецької освіти елементарного підрівня

МОДЕЛЬ 1.

Освітня програма з музичного мистецтва.

Рівень освіти – початкова мистецька освіта

Підрівень – елементарний.

Класи: інструментальні, хорового співу, фольклору.

Рекомендований вік здобувача для початку навчання за програмою – 6 років.

Тривалість опанування освітньої програми для здобувачів, які розпочали навчання в 6 років, становить 4 роки.

Тривалість опанування освітньої програми визначається індивідуальним темпом набуття відповідних компетентностей (результатів навчання), передбачених програмою, та може скорочуватись для здобувачів старшого віку.

I. Компетентності здобувачів у термінах результатів навчання.

Вид компетентності	Загальні результати навчання
1. Загальна інтегрована компетентність	Здатний самостійно опановувати нескладний навчальний матеріал. Може продовжити навчання за фахом за освітньою програмою з музичного мистецтва базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти

	загальномистецького або початкового професійного спрямування або за спорідненим видом мистецтва (спеціалізацією).
2. Загальна мистецька компетентність	Демонструє знання та розуміння понять «мистецтво», основних естетичних категорій, видів мистецтва, жанрів українського народного мистецтва та мистецтва етносів України. Демонструє знання і розуміння проявів культурного розмаїття, Називає види та жанри різних видів мистецтва, називає різновиди творів мистецтва. Спілкується на теми мистецтва в межах навчальних програм державною мовою.
3. Музично-теоретична компетентність	Називає види та жанри музичного мистецтва / народного музичного мистецтва, різновиди, форми музичних творів, засоби музичної виразності, називає їх характерні риси, відмінності. Демонструє володіння музичною грамотою (усно та письмово). Записує одноголосний музичний диктант. Читає з листа незнайомі музичні тексти на рівні, передбаченому навчальною програмою. Підбирає на слух прості знайомі мелодії.
4. Музично-виконавська компетентність	Демонструє володіння технікою гри на інструменті (співу) в межах, передбачених навчальною програмою відповідної дисципліни. Чисто інтонує. Відтворює програмні мистецькі твори з відповідним ступенем емоційності та музикальності, застосовує засоби музичної виразності під час їх виконання. Відтворює українські народні обряди, сценічні рухи та танці в межах, передбачених навчальними програмами дисциплін (для класу фольклору).
5. Компетентність колективної взаємодії в мистецькій діяльності	Виконує програмні твори в ансамблі, хорі. Демонструє розуміння ансамблевого виконавства та ролі кожного учасника колективу в досягненні спільного результату.
6. Компетентність з публічного мистецького виступу	Проявляє сміливість та готовність виступати перед аудиторією. Виступає публічно із задоволенням. Демонструє культуру публічного мистецького виступу (зовнішній вигляд, поведінка).

II. Зміст освітньої програми в освітніх компонентах.

Найменування показника	Класи		
	Інструментальні	Хорового співу	Фольклору
Кількість годин на тиждень на здобувача для опанування кожного освітнього компоненту:			
Інваріантна частина:			
Фах: назва навчальної дисципліни (предмету)	Музичний інструмент	Хоровий спів	Фольклорний ансамбль
кількість годин:			
на 1 та 2-му році навчання	1	2	1
на 3 та 4-му роках навчання	2	2	2
Музична грамота та практичне музикування	1	1	1
Бесіди про мистецтво:			
на 1 та 2-му році навчання	0	0	0
на 3 та 4-му роках навчання	1	1	1
Хор / інструментальний ансамбль (колективне музикування)			
на 1 та 2-му році навчання	1	0	0
на 3 та 4-му роках навчання	2		
Спів (сольний) / музичний інструмент	0	0	1
Музичний інструмент	0	1	0
Основи сценічного руху та фольклорний танець	0	0	1
Варіативна частина			
на 1 та 2-му році навчання	2	1	1
на 3 та 4-му роках навчання	1	1	1
Загальний обсяг навчального навантаження на одного здобувача			
на 1 та 2-му роках навчання	360 (5)	360 (5)	360 (5)
на 3 та 4-му роках навчання	504 (7)	432 (6)	504 (7)
Загальний обсяг навчального навантаження на одного здобувача на весь строк навчання за освітньою програмою (4 роки), що фінансується з бюджету (середня кількість годин тижневого навантаження)	864	792	864

Зміст варіативної частини складається з навчальних дисциплін предметів, факультативів, видів діяльності за вибором здобувача, враховуючи можливості відповідної мистецької школи, зокрема: основи імпровізації, читання нот з листа, ритміка, введення до історії народного мистецтва, практикум з календарних

обрядів українського народу, постановка концертних номерів, ансамблі малих форм, додатковий музичний інструмент, сольний спів (для класу бандури), образотворча композиція, ліплення, сценічна мова, танець (за видами).

МОДЕЛЬ 2.

Освітня програма з образотворчого та декоративного мистецтва.

Підрівень – елементарний.

Класи: образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва

Рекомендований вік здобувача для початку навчання за програмою – 6 років.

Тривалість опанування освітньої програми для здобувачів, які розпочали навчання в 6 років, становить 4 роки.

Тривалість опанування освітньої програми визначається індивідуальним темпом набуття відповідних компетентностей (результатів навчання), передбачених програмою, та може скорочуватись для здобувачів старшого віку.

I. Компетентності здобувачів у термінах результатів навчання.

Вид компетентності	Загальні результати навчання
1. Загальна інтегрована компетентність	Здатний самостійно опановувати нескладний навчальний матеріал. Може продовжити навчання за фахом за освітньою програмою з образотворчого/декоративного мистецтва базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти загальношкільного або початкового професійного спрямування або за спорідненим видом мистецтва (спеціалізацією).
2. Загальна мистецька компетентність	Демонструє знання та розуміння понять «мистецтво», основних естетичних категорій, видів мистецтва, жанрів українського народного мистецтва та мистецтва етносів України. Демонструє знання і розуміння проявів культурного розмаїття, Називає види та жанри різних видів мистецтва, називає різновиди творів мистецтва. Спілкується на теми мистецтва в межах навчальних програм державною мовою.
3. Художньо-теоретична компетентність	Називає види та жанри образотворчого мистецтва / народного образотворчого, декоративного мистецтва, різновиди творів образотворчого мистецтва. Демонструє знання та розуміння понять «композиція», «образотворча композиція», «декоративна композиція», «рисунок», «живопис», «скульптура», «форма», понять у декоративному мистецтві. Називає засоби виразності у художніх творах у межах,

	передбачених вимогами навчальних дисциплін
4. Художньо-виконавська компетентність	Має власний задум та створює на його основі (за допомогою викладача) композиційно цілісний образ засобами образотворчого / декоративного мистецтва. Демонструє володіння техніками образотворчого / декоративного мистецтва в межах, передбачених навчальними програмами відповідних дисциплін. Застосовує засоби виразності в художніх творах у межах, передбачених вимогами навчальних дисциплін. Застосовує всі передбачені програмою навчальної дисципліни інструменти для створення творів образотворчого / декоративного мистецтва.
Компетентність колективної взаємодії в мистецькій діяльності	Розуміє свою роль у спільному демонструванні художніх творів на колективній виставці. Демонструє взаємодію з іншими учасниками у колективному експонуванні художніх творів для досягнення спільного мистецького результату. Виявляє здатність до створення художнього образу за колективним задумом у творчій групі.
Компетентність з публічного мистецького виступу	Проявляє сміливість та готовність демонструвати свої художні роботи перед аудиторією. Пояснює свій задум, втілений в його художньому творі. Демонструє культуру публічного мистецького виступу (зовнішній вигляд, поведінка).

II. Зміст освітньої програми в освітніх компонентах.

Найменування показника	Кількість годин
Кількість годин на тиждень на здобувача для опанування кожного освітнього компоненту:	
Інваріантна частина:	
Фах: образотворче мистецтво / декоративне мистецтво	2
Ліплення	2
Бесіди про мистецтво:	
на 1 та 2-му році навчання	0
на 3 та 4-му роках навчання	1
Варіативна частина	1
Загальний обсяг навчального навантаження на одного здобувача	
на 1 та 2-му роках навчання	360 (5)
на 3 та 4-му роках навчання	432 (6)
Загальний обсяг навчального навантаження на одного здобувача на весь строк навчання за освітньою програмою (4 роки), що фінансується з бюджету (середня кількість годин	792

тижневого навантаження).

Кількість годин опанування програми скорочується пропорційно зі скороченням років опанування освітньої програми.

Зміст варіативної частини складається з навчальних дисциплін предметів, факультативів, видів діяльності за вибором здобувача, враховуючи можливості відповідної мистецької школи, зокрема: пленерна практика, декоративне мистецтво (за видами, для класу образотворчого мистецтва), образотворчі техніки (за видами, для класу декоративного мистецтва), дизайн (за видами), театральнo-декораційне мистецтво, виготовлення ляльок, музичний інструмент, спів (сольний, хоровий), ритміка, танець, інтегровані дисципліни з музичного мистецтва, театрального мистецтва.

МОДЕЛЬ 3.

Освітня програма з хореографічного мистецтва та циркового мистецтва.

Підрівень – елементарний.

Класи: класичного танцю, народно-сценічного танцю, спортивного бального танцю, сучасного танцю, відділення циркового мистецтва.

Рекомендований вік здобувача для початку навчання за програмою – 6 років.

Тривалість опанування освітньої програми для здобувачів, які розпочали навчання в 6 років, становить 4 роки.

Тривалість опанування освітньої програми визначається індивідуальним темпом набуття відповідних компетентностей (результатів навчання), передбачених програмою, та може скорочуватись для здобувачів старшого віку.

I. Компетентності здобувачів у термінах результатів навчання.

Вид компетентності	Загальні результати навчання
1. Загальна інтегрована компетентність	Здатний самостійно опановувати нескладний навчальний матеріал. Може продовжити навчання за фахом за освітньою програмою з хореографічного/циркового мистецтва базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти загальношкільного або початкового професійного спрямування або за спорідненим видом мистецтва (спеціалізацією).
2. Загальна мистецька компетентність	Демонструє знання та розуміння понять «мистецтво», основних естетичних категорій, видів мистецтва, жанрів українського народного мистецтва та мистецтва етносів України. Демонструє знання і розуміння проявів культурного розмаїття, Називає види та жанри різних видів мистецтва,

	<p>називає різновиди творів мистецтва.</p> <p>Спілкується на теми мистецтва в межах навчальних програм державною мовою.</p>
<p>3. Теоретична компетентність у сфері хореографічного та музичного / циркового мистецтв</p>	<p>Називає та розрізняє види танців / жанрів циркового мистецтва, демонструє базове розуміння їх характерних рис.</p> <p>Розуміє зміст базових танцювальних / циркових термінів, елементів танцю / циркового номера.</p> <p>Демонструє знання назв та ролі частин людського тіла в танці / цирковому номері, розуміє необхідність та базові елементи безпеки танцювальних / циркових рухів.</p> <p>Називає і демонструє розуміння музичних жанрів та стилів на рівні, передбаченому програмами навчальних дисциплін.</p> <p>Демонструє музичну грамотність усно та письмово (для класів хореографічного мистецтва).</p>
<p>4. Хореографічні/циркові виконавські компетентності</p>	<p>Демонструє володіння базовими елементами техніки танцю / циркового номера.</p> <p>Відтворює програмні танцювальні / циркові рухи, демонструє ритмічність, емоційність та точність.</p> <p>Відтворює прості образи за допомогою засобів хореографії / акторські образи в цирковому номері.</p>
<p>5. Компетентність колективної взаємодії в мистецькій діяльності</p>	<p>Виконує програмні танцювальні/циркові рухи в ансамблі/групі.</p> <p>Демонструє розуміння своєї ролі в завершеності колективного хореографічного/циркового номера.</p> <p>Взаємодіє з іншими учасниками хореографічного/циркового колективу під час виконання хореографічної/циркової колективної постановки, сприяє створенню колективного художнього образу.</p> <p>Демонструє розуміння ансамблевого виконавства та ролі кожного учасника колективу в досягненні спільного результату.</p>
<p>6. Компетентність з публічного мистецького виступу</p>	<p>Проявляє сміливість та готовність виступати перед аудиторією.</p> <p>Виступає публічно із задоволенням.</p> <p>Демонструє культуру публічного мистецького виступу (зовнішній вигляд, поведінка).</p>

II. Зміст освітньої програми в освітніх компонентах.

Найменування показника	Клас класичного танцю, клас народно-сценічного танцю, клас спортивного бального танцю, клас сучасного танцю	Відділення циркового мистецтва
Кількість годин на тиждень на здобувача для опанування кожного освітнього компоненту:		
Інваріантна частина:		
Фах: Танець (за видами) / Основи циркового мистецтва		
на 1 та 2-му році навчання	3	2
на 3 та 4-му роках навчання	4	3
Ритмопластика	1	1
Постановка циркового номера	0	1
Бесіди про мистецтво		
на 1 та 2-му році навчання	0	0
на 3 та 4-му роках навчання	1	1
Музична грамота та практичне музикування	1	0
Варіативна частина	1	1
Загальний обсяг навчального навантаження на одного здобувача		
на 1 та 2-му роках навчання	432 (6)	360 (5)
на 3 та 4-му роках навчання	576 (8)	504 (7)
Загальний обсяг навчального навантаження на одного здобувача на весь строк навчання за освітньою програмою (4 роки), що фінансується з бюджету (середня кількість годин тижневого навантаження)	1008	864

Зміст варіативної частини складається з навчальних дисциплін предметів, факультативів, видів діяльності за вибором здобувача, враховуючи можливості відповідної мистецької школи, зокрема: постановка танців, грим, танець (за видами), гімнастика, акробатика, постановка концертних номерів, хореографічні ансамблі малих форм, декоративне, образотворче мистецтво (за видами і техніками), дизайн (за видами), театральньо-декораційне мистецтво, виготовлення ляльок, музичний інструмент, спів (сольний, хоровий), інтегровані дисципліни з музичного мистецтва, театального мистецтва.